

VỀ VIỆC CÒ-PHÂN QUÁ HẠN

Xin báo cáo ra đây 2 khoản trong tiền lệ, để nhắc lại các ngài có đang chưa góp đủ học phần hạn được biết:

9 - Những cô phân quá hạn mà nộp học chưa đủ thì Công ty phải trả cho một lần, qua một tháng nữa thì Công ty có quyền giao cho Công chúng bán đấu giá, lợi hai theo như sẽ định sau này.

Những cô phân quá hạn rồi thì phải chờ. Công ty sẽ phát cho các người mua lại những phiếu mới, cũng giữ số hiệu theo phiếu cũ. Các pháp luật thì tiền bán cổ phần mà có lợi thì người có đóng cổ phải bồi mà có lợi thì được lấy.

Song trước khi bán cổ phần ấy thì Công ty có thể kiện người có đóng quá hạn.

11 - Khi bán lại cổ phần thì phải làm tờ khai báo, có người bán người mua ký để ghi vào một quyển sổ riêng của Công ty.

Bán cho người có chân cổ đông thì bán được ngay, còn bán cho người ngoài thì người bán phải khai rõ ở trong một quyển sổ riêng để ở Hội sở, tên họ người mua, nghề nghiệp, chỗ ở, số cổ phần muốn bán, số hiệu và tổng giá các cổ phần ấy.

Năm ngày sau khi nhận được tờ khai đó thì Quản lý hay Đại biểu của Quản lý, phải báo cáo cho các cổ đông khác trên tờ báo của Công ty.

Trong mười năm ngày sau khi báo cáo thì các cổ đông có thể hỏi mua những cổ phần ấy được, ai trả giá hơn thì được mua. Nếu quá mười năm ngày mà trong đó không ai hỏi thì được bán cho người đã khai trong sổ; nhưng chỉ ở học bán cho người Annam mà thôi.

Những người ngoại quốc, hoặc được kế thừa, hoặc cầm mà có cổ phần của Công ty, thì lúc trả lời bồi đáp phải nêu người Annam đi thay và không bao giờ được bán làm Quản lý và Hội viên Kiểm sát.

Những cách thức trong điều khoản này bất luận là minh tự bán hay là bán đấu giá theo luật cũng phải tuân theo cả.

HUYNH-THỨC-KHẮNG
Công-ty

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ HUẾ

Hạ gia nhập ở các trường

Theo nghị định quan K'âm-sứ ngày 20 Avril 1928 (số 1075 bis) thì các kỳ hạch gia nhập ở các trường định như sau này:

1- Lớp sơ phạm (cours de Pédagogie) ở trường Đông-bà Huế và ở Vinh sẽ mở vào ngày 3 Septembre 1928. Mỗi nơi sẽ lấy vào 15 người;

2- Lớp đệ nhứt niên ở các trường Quốc-học, Đông-Khánh, Vinh và Qui-nhơn mở vào ngày 6 Septembre 1928. Số học sinh sẽ lấy vào các trường ấy là: Quốc-học 75, Đông-Khánh 30, Vinh 80, Qui-nhơn 45;

3- Lớp tiểu học sơ phạm (cours normal) ở các trường Quốc-học và Đông-Khánh cũng mở vào ngày 6 Septembre 1928. Số học sinh sẽ lấy vào: Quốc-học 45, Đông-Khánh 15. Đơn xin hạch vào các trường đã kể trên, đều phải nộp trước ngày 1er Août 1928.

Kỷ Sơn lại cáo.

PHỤC-SINH

(XÃ-HỘI TIỂU-THUYẾT)
Dịch giả: HOA-TRUNG

Số 66

CHƯƠNG NĂM BA (Tiếp theo)

— Nhưng nàng không chịu công-tử hi sinh như thế.

— Có gì mà nói hi sinh.

— Tôi biết rằng nàng định việc ấy chắc chắn không lay chuyển được đâu.

— Vậy sao cậu lại hỏi tôi?

— Nàng cầu rằng công-tử nói một tiếng với nàng.

— Tôi có thể nào mà nói rằng tôi bỏ nghĩa vụ được sao? Tôi chỉ có thể nói rằng tôi định như vậy, nhưng nàng cứ việc tự do.

Sĩ-mông-sơn lặng thinh để nghĩ.

— Được, để tôi sẽ nói lại những lời của công-tử cho nàng nghe. Xin công-tử đừng tưởng rằng tôi sợ

Thiệt đời xuân xanh

Hồi 12 giờ trưa hôm 12 Mai tức là ngày 23 tháng ba ta vừa rồi, một cô thiếu nữ trẻ độ 19, 20 tuổi chết đuối tại cầu Bạch-hổ, khi vớt lên thì hồn cô đã về chín suối, quan trên khám nghiệm xong rồi cho mai táng, nhưng chưa biết chết vì lẽ gì.

Ồ! Hoa tàn nguyệt khuyết, ngọc đắm hương chìm; dầu xanh đã tới tình gì? nước Bạch-hổ vội rửa màu trần-lụy, hồn hương có thiêng sẽ hóa làm chim Tinh-vệ mà lấp biển trầm luân cho bằng.

Quyển tiền lập chùa

Hôm nọ, đương ngồi nói chuyện với M. D. (s. P. 1. T.) thì thấy ông Cửu H. (trước kia làm giám thủ)

đem số tiền quyển tiền để lập chùa. Kỳ giả liếc qua, thấy trong số đã

đầy tên những kẻ tai mắt: kẻ 550, người 1300. Ở 1 thời đại này

sao lắm kẻ mê tín đến thế! Một

linh thừa-thiên linh có ngoại trâm cái chùa, thế còn lập thêm chùa

làm gì nữa? Chẳng qua bọn vô loại kia lợi dụng đức Thích-ca mà sinh

phải và làm những điều như

nhuốc thể thôi. Nếu lập chùa mà

tránh khỏi cái họa: mạnh hiếp yếu

lớn hiếp bé, sang hiếp hèn, giàu

hiếp nghèo, nhưt nhưt đều gì cũng

không phải lao tâm khổ trí mà

được tự do sung sướng thì cũng

nên lập chùa thật.

Một người được mục kích

THANH-HÓA
(HÀ-TRUNG)

Gánh nước cho quan

Hôm mùng 8 tháng ba ta, kỳ giả

có đi qua con đường vào phủ lý

Hà trung gặp hơn 20 người vác

đồng dân bà, đương gánh nước vào

phủ. Hỏi một người dân ông rằng:

« Quan có định dám gì mà thuê

người gánh nước đóng thuế? Mỗi

ngày gánh cho mấy xu? » Người

ấy trả lời rằng: « Không có định

dám gì mà cũng chả được xu nào.

Số là trong phủ có một cai bề

cận sức chữa ỉn hơn 300 gánh nước,

từ mấy tiền quan, kể đến quan

hiện tại, hề lúc nào bề cận nước

thì dân hai làng ở tại (Tương lạc,

Thượng thôn) phải chia lượt mà

gánh nước, buổi sáng làng này, buổi

chiều làng khác, ấy là việc bất thường

khả nào! Hết một người vào gánh

thêm nước cho người nhà quan

đứng nữa, mỗi ngày mỗi người, chia

lượt thứ mà làm như thế mãi!

Dân ở gần quan lại chịu thêm

một phần xấu như vậy. Thế mà

người ta thường nói gần quan mà

nhờ!

Một người dân đi qua phủ Hà-

trung lại cáo

HÀ-TIẾN
(CAN-LỘC)

Vợ chém chồng

Nguyễn ở làng Nam-Huân tổng

Nga-khê, Huyện Can-lộc, Hà-tiến có

một người vợ chém chồng (chồng

tên là Trần-Bá, vợ tên là Nguyễn-

thị-Cốc.) Bữa ngày tháng 2 người

vợ có việc gì dặn chồng, ban đêm

chờn 11, 12 giờ bèn lấy cái dao

phay chém chồng một lát nhâm

con mắt hữu qua mũi sang mắt tả.

Mắt hữu thì rớt trong, còn mắt tả

thì đứt hai ra. Lúc ấy có tiếng kêu

la, làng xóm chạy đến, thấy vậy thì

đi trình quan Huyện ngay. Quan

phải thấy thông nhất đi khám bảo

đem đi nhà thương, nhưng không

đi vì đau quá sức. Được 2 ngày

thì chết. Nay con vợ đương bị

đam ở Huyện. Quan hỏi nó thì nó

nói: chồng tôi nhâm nhưn ừ rồi đi

chơi, chẳng làm gì cả. Lại thường

đau đầu, nên tôi người ấy tôi

chém đi cho chết quách để tôi lấy

chồng khác. Hiện nay đã làm án

9 năm giải tỉnh.

D. M.

Cười mà khóc

Hôm 20 tháng 3 An-nam, ông

Ngoan ở làng Đại-lãng (Vạn-thành)

thuê một cái xe điện cũ ông xếp

Sinh ở Hà-lĩnh đi đưa dâu cho con

vào huyện Kỳ-anh (Cầu) tại nhà

ông Tống Khôi, lễ độ rất vui vẻ,

đến nơi cả họ đều chen chúc

hơi men, nhất là bác sắp-phơ

tên là Cường cũng chén mạnh.

Lúc 4 giờ ra về đến Quán-kho

(gần phủ Thạch-hà) bị trục xe

xuống ruộng, chết mất một người

dân-bà. Một người dân ông bị

thương nặng cũng chết, còn cả họ

đều bị thương cả.

Ồi! may mắn-minh vẫn may giết

người, rượu mua vui là rượu rước

buồn, thật đáng thương vậy!

C. L. D.

QUẢNG-NAM

(QUÊ-SƠN)

Về vụ án những người đánh

thầy M.

Về vụ 5 người đánh thầy M.

đăng trên báo T D số 69 ra ngày 11

avril, nay quan huyện đã làm án

tên Lê-Tùng tức là Bái-Hôn 4

tháng tù, tên thập Dung 3 tháng tù

đều không được thực; còn 3 người

kia đều được tha cả.

Ph. Q. lại cáo

(HÒA-VANG)

Trái phá nữ chết người

Ngày 10-5-1928 tức là 21 tháng 3

ta, khi hai giờ chiều 40 trời đang

tạnh nắng. kỳ giả ngồi nơi thư

phòng bỗng nghe một tiếng kinh

thiên động địa, kỳ giả tưởng có kẻ

chơi nghịch lấy thuốc dynamite

(thuốc bắn đá) mà đốt, nên vội

bước ra xem ở phía nào, trông

sang bên làng Hương-phước nơi

xóm lò rèn cách đây chừng năm sáu

trăm thước, thấy người ta chạy lao

xao rộn ràng, lại nghe có tiếng la

làng.

Kỳ giả liền báo người nhà chạy

đi xem thế nào, cách 15 phút người

nhà trở về đem tin rằng: đến đó

thấy hai người bị nạn nằm một

người bị vết nơi xương lắt léo bên

đồi, dưới thất lưng thấu thẳng lên

bụng sườn phía bên kia, ruột đỏ ra

một đồng, còn một người bị trái

chưa vỡ mất thịt, bề xương. Nghe

quá hai người ấy đang chơi đùa

nhau từ trong nhà chạy ra đến đó

bỗng dưng trên trời xé xuống nổ

một tiếng làm cho hai người bị nạn.

Lại thấy có chỗ đất lở lên một

vùng và cây ra, người ta lại có lượng

được mảnh đồng tựa miếng da

quai guốc. Hiện người ta đang rì

cho người đỡ ruột, còn người kia

thì chờ xe kéo đem xuống nhà

thương Hàn và báo quan.

Kỳ giả nghe bấy nhiêu thì biết là

bị trái phá chẳng có nghĩ gì nữa.

Bấy giờ rười rối, nghe có quan

Huyện lên khám vừa xong thì

người bị nạn đỡ ruột cũng vừa tới

nghe, quan cho phép thân nhơn

nhận mai táng. Còn việc khâu cũng

thế nào kỳ giả chẳng rõ;

Gớm ghê thay! sự nguy hiểm

biết chừng nào!

Cũng còn chút may là gần chỗ

hai người bị nạn cách chừng 40

thước lấy có cái lò rèn và mấy nhà

xung quanh đó, phía bên kia cách

trăm thước thì là chợ An-ngãi,

phía trên phía dưới thì người ta

đang cấy bừa dơi ruộng, mảnh trái

phá văng ra có đến hai ba trăm

thước mà chẳng ai bị nữa.

Nghe rằng, năm loạn nghĩa, tàu

trận Pháp đầu từ cửa Tourane có

bản nhiều phát đạn lên phía này,

hiều cái rơi vào ruộng ruộng nơi

bầu, nơi ruộng, chỗ đất, hoặc vì

lẽ khác mà chẳng hiểu, đến sau có

kể được thì giấu đi, có cái thì còn

ẩn lấp chưa ai tìm thấy, thiệt là

nguy hiểm cho dân biết chừng nào.

Mong rằng quan trên sẽ sức cho

tổng Giáo và tổng Hòa-an ai còn

có hay là sau này sẽ được thì phải

cẩn thận đem cho quan, hoặc báo

quan sai người đến mà lấy đi.

Những đạn trái phá này kỳ giả

đã động lòng thấy cái vẻ của nó:

đường kính (diamètre) chừng hơn

một tấc rưỡi, bề dài hơn ba tấc, một

đầu nhọn, một đầu bằng và có cái

niêng bằng đồng thau ở ngoài; vốn

nó bằng gang mà kẻ nhà quê tưởng

bằng sắc đỏ.

P. K.

(ĐIỆN-BÀN)

Thuốc tiền! Thuốc tiền!

Cuộc thuốc tiền mới phát hiện ra

hơn một tháng nay chính ở làng

Thanh-châu-dông là một làng về

miền biên giới của Đợt.

Cuộc cho thuốc đó là do một tên

dân làng nghề lưới, trong nhà có

thời bà X. (?) để cầu khẩn trong lúc

đi làm nghề biển cho bình yên. Nay

bà X. lại đang đồng lên cho tên đệ

tử để mách báo việc gia sự.

Đoạn xong bà lại hành lễ, xác

đồng đến ứng nơi làng bà Chúa-lời.

(Làng ấy xưa nay trong làng đó cho

là linh ứng lắm) tự xưng là tiên giáng

thế cho thuốc cứu dân. Đời nay mà

được tiên xuống cứu, chẳng là hạnh

phước lắm ru? Song xét ra thì việc

đó xưa nay nước ta thường thấy chứ

có gì lạ đâu.

Như vậy mà ai ai cũng đồn rằng

linh nghiệm, là lưới kéo đến làm lễ

xin thuốc, hết lớp nọ đến lớp kia,

kể xa người gần, ngày đêm không

ngớt. Giá thử có một thầy thuốc

phạm trần nào mà đến đó cho thuốc

thì không thể nào mà làm cho kịp.

Thế mà tiền làm việc mệt thì đến là

hiền, rồi đến ông, có khi lại đến các

Cần, các Cô cũng ứng lên giúp việc.

Chỗ làng bấy giờ thành ra một số

nhà thương của tiền chữa bệnh!

Không mời thầy thuốc nó tốn tiền

mà lại được uống chén thuốc tiền thì

dầu xa xuôi khó nhọc thế nào cũng

MÁY NGHE HÁT VÔ TUYẾN ĐIỆN

Nếu các Ngai mua một cái máy V. T. Đ. (T. S. F.) của hiệu **RADIO-SINDEX**, thì các Ngai ở nhà cũng nghe được hát tây, hát ta, hát lữ và tin tức các nơi mỗi ngày ba lần.

Sáng 11 giờ 30
Chiều 6 giờ 15
Tối 8 giờ 45

Hiệu Radio-Sindex có bán đủ các kiểu máy V. T. Đ. (T. S. F.) ai ai cũng có thể mua được nhiều giá lắm, ít tiền nhiều tiền có cả. Ai mua máy thì Hiệu Sindex sẽ cho người đi đặt máy hầu tận nhà từ lễ cho các Ngai.

Ai muốn cần dùng điều gì cứ viết thư hỏi, muốn nghe thử cứ việc đến mà nghe tận hiệu Radio-Sindex không mất tiền.

Hỏi Catalogue T. D. mà xem

RADIO-SINDEX

63 Boulevard Paul-Bert - HAIPHONG
Téléphone 4440

không cần ở nhà tắm. Đầu dưới cầu c uyện như thế, mong quan trên xét cho công minh cho kẻ vô tội khỏi chịu oan thì may lắm.

Tuấn-phu

BẮC-KỲ HÀ-ĐÔNG

(THAM-HÀ-ÁP)

Tiệc vui sao tan chóng thế?

Năm nào đến ngày 18 tháng 3 thì nơi Thái-bà ập cũng ngựa xe nhộn nhừ, trên xuống, dưới lên, ngoài vào, trong ra, có vẻ nào nhiệt khác thường, vì ngày ấy là ngày sinh nhật cụ Duyên-mẫu-Bà Hoàng-cao-Khai, nên cụ có thiết tiệc đãi khắp quan viên Bắc-ky cùng thân hào Trung, Nam ky, lại có bảy ra các cuộc hát để người ta tới xem.

Năm nay tiệc thiết nhằm ngày cũ nhất 17 ta (tức 6 Mai) nên quan khách tới dự đông lắm. Trong khi tiệc rượu đương nồng, bỗng nghe phía trong liếc đầu bàn có tiếng la to, nhìn thấy có một người trẻ độ học tuần bị một người trẻ độ tuần đánh ngã xuống, rồi nghe tiếng la mắng lớn xôn. Mọi người đều đến can gián, vì thế nên tiệc đương vui mà bỗng chốc đã giải tán, những kẻ tới xem đều lấy làm tiếc.

Tấn kịch đó xảy ra, tuy ở bữa đàm công chúng, nhưng không rõ vì duyên cớ gì. Nghe đầu cũng bởi sự hiềm nhau mà xảy ra chuyện huých tương (nghĩa là anh em đánh nhau) như vậy. Nhà danh giá mà cũng có việc anh em bất hòa: hư thế ra?

V. Lai cáo.

NAM-KY SAI-GON

Cuộc chợ phiên bán xe cũ.

Hôm 10 Mai, vào 5 giờ chiều, đã mở cuộc chợ phiên thứ nhất để bán xe ô tô cũ.

Cuộc này do hội A. C. C. mở. Có hơn trăm người bán. Ngày đầu người đi xem đông nhưng chưa có mấy người mua.

Song có lẽ cuộc chợ phiên này sẽ kết quả tốt, mà nghe đầu A. C. C. định sẽ cứ mỗi quí thì mở lại một lần vào ngày thứ bảy và chủ nhật đầu quí.

CẦN-THƠ

Một ông Tri-phủ bị kiện

Nguyên một hôm cậu con quan Phủ Cầu-khe Huyện-hữu-Hiệu đi chơi với mấy người bạn, gặp viên Hương-quan làng Hòa-an đi ngang, cậu vấp tính ngồng ngang bừa hạo, mới cợt nhạo viên Hương quan. Hương quan cự lại, cậu bèn chưởi rủa lên. Hương-quan đi trình quan Phủ, có viện cớ rằng mấy người bạn cùng đi chơi với cậu, trong ấy có ông Lâm-vinh-Thanh. Quan Phủ hỏi Lâm-vinh-Thanh trước và bằng Lâm-vinh-Thanh hay rồi con mình đi chơi và xui con mình chưởi Hương quan. Lâm-vinh-Thanh cự lại, quan Phủ bèn nổi giận đánh và bắt. Thanh đã xin giấy chứng thầy thuốc và đi kiện quan Phủ tại tòa án trưng trị Cần-thơ, đến phiên 18 Mai này thì xử.

(Theo Impartial)

ĐỘC-GIẢ LUẬN-DÀN

CHỦ NGHĨA LIÊN-Ả

Cái lý tưởng lập một đoàn thể Liên-Ả trong các nước thuộc địa nhiều nhà tư tưởng Trung hoa, Nhật-bản, và Ấn-độ, đã có từ lâu. Cái tiếng « Ả-châu » là của Ả-châu » đã thấy thanh minh từ hồi loạn Quyền-phổ ở Trung-hoa năm 1900. Từ đó đến nay vẫn thường nghe lại luôn luôn. Các nhà tư tưởng nhiều người toan đem câu ấy ra gây dựng thành một thứ chủ nghĩa Liên-Ả để đối kháng lại với thế lực của các cường quốc Âu Mỹ. Trung-sắc, « Đông phương lý tưởng », nhà văn sĩ N. Okakura đã biện rằng các nước Ả-châu là có một cái nguồn gốc giáo, đạo đức, học thuật, mỹ thuật chung nhau,

mà những yếu tố ấy rất mạnh mẽ đã làm cơ sở cho một cái đại đoàn thể Ả-châu vậy. Nhưng Okakura lại đứng về phương diện quốc gia nên lý thuyết của ông thiên trọng về Nhật-bản, cho rằng cái đại đoàn thể Ả-châu mà thực hiện thì Nhật-bản thế nào cũng đứng đầu. Nhật-bản trong nửa thế kỷ mà tiến bộ mau như bậc, cái sức bành trướng đế-quốc một ngày một rõ ràng, nên các nước Ả-châu khác thấy vậy cũng không khỏi sợ.

Từ Hòa nghị Ba-ri sau cuộc Âu chiến, nước Nhật thấy các nước Âu châu đã minh có ý khinh miệt; Hòa nghị không thừa nhận cái nguyên lý chủng-tộc bình đẳng, mà các vấn đề quan hệ đến Nhật thì không bàn đến, bởi vậy người Nhật rất ngả lòng, mà quay lại muốn là chủ các nước Ả-châu để chống lại. Nhà kỳ giả Shoji Fujit viết rằng: « Cái chủ: Ả-châu là của người Ả-châu, thường hay giải thích sai ý nghĩa... Xưởng chủ nghĩa Monroe ở Ả-châu thì dễ hiểu hơn, không thể lầm lẫn được. Như vậy thì họ không thể nói rằng chủ nghĩa ấy có phạm đến quyền lợi Anh ở Ấn-độ, cũng như chủ nghĩa Monroe có phạm đến quyền lợi Anh ở Gia-na-dai-đau... Chỗ họ ta cũng khai thác tự do như nước Anh, nước Pháp, nước Ý, nước Mỹ... Từ nay nước Nhật và nước Tây-yếu cầu rằng các liệt cường Tây phương phải đối đãi chúng ta như họ đối đối với nhau vậy. »

Nhà kỳ-giả Masataro Sawayanagi thì nói rằng chủ nghĩa Liên-Ả không giống như chủ nghĩa thế-giới, nó hẹp hơn chủ nghĩa thế-giới mà rộng hơn chủ nghĩa quốc-gia; nó dựa vào lý tưởng chủng tộc; nó không trái với các nguyên lý nhân đạo mà cái cốt để bày tỏ cho các dân-tộc Ả-châu nhận biết lấy nhiệm-vụ của mình. Cái hoàng hạo là cái quái mộng làm cho tâm trí người Tây - phương bàng hoàng, trạng huống ấy, nếu chúng ta không đề phòng trước, có thể gây nên một cuộc Đông-Tây chiến tranh được. Chúng ta phải dự bị trước mới được; cái điều sách thứ nhất là phải lập một liên đoàn gồm tất cả các dân-tộc Ả-châu, vậy phải làm cho chủ nghĩa Liên-Ả thực hiện vậy. »

Đại khái ý nghĩa chủ nghĩa Liên-Ả là như vậy, cốt liên hiệp các dân tộc Ả-châu để chống lại với các dân tộc Âu-Mỹ, cũng như các dân-tộc Mỹ-châu liên hiệp để chống với các dân tộc Âu-châu, cũng như các dân tộc Âu-châu liên hiệp để đi chinh phục thế-giới vậy (Liên-Ả, Liên-Mỹ, Liên-Ấu.) Qua hồi thất bại tại cuộc Hòa-nghị Ba-ri lại đến hồi Anh-Nhật tuyệt giao, lại đến cái luật cấm chế Nhật kiều ở Hoa-ky, mấy cái mối tức ấy làm cho Nhật-bản máu càng bùng háo để tuyên truyền chủ nghĩa Liên-Ả rất là mạnh mẽ.

Nhưng ai lại không biết chán tưởng của chủ Nhật. Trước kia chủ cũng như ai, kịp đến lúc sóng-phương Tây tràn tới chủ đi mưu bước trước, học đòi Âu-Mỹ mới lập lem mà đã trở lại ăn hiếp bá con. Xem chuyện cướp Cao ly, Đài-loan, chiếm Mãn-châu, Phúc-kiến, cái hiệp-v ước 21 điều ép Trung-hoa phải ký trong khi đương rối loạn (1915) thì ai lại còn tin được cái bọn « người lớn » mà « khinh róc » kia. Đến khi bị Âu-Mỹ họ khinh khi, tằm lòng nhục tui lại xông quay lại để thân với bá con

PHỤ-NỮ DIỄN-ĐÀN

VẤN ĐỀ PHỤ NỮ

Trong trường ngôn luận nước ta, bấy lâu nay đã thấy cái « vấn đề phụ nữ » phơi bày ra đủ các phương diện, nào là « nữ-quyền » « phụ nữ lập chí », « nữ quốc dân giáo dục », « phụ nữ giải phóng ». Nếu người ngoại quốc mới đến nước ta, mà chỉ đọc những bài cổ động, hô hào của phụ nữ, thì có lẽ họ cho chị em mình đã bước gần kịp chị em bên Âu bên Mỹ rồi vậy.

Khốn thay, chỉ có tiếng chữ đã được miêng gi đầu. Phụ nữ nước nhà trước sao, bây giờ vẫn vậy: Áp chế vẫn bị áp chế, ngu dốt vẫn còn ngu dốt. Ngoài một vài hội nữ-công ra (Những hội này chẳng qua mục đích cũng là để đào tạo lấy nội-trợ sinh sôi đó thôi) thì đã có cái gì biểu lộ rằng trình độ phụ nữ Việt-nam đã nâng cao được tí chút, cũng có số ít người biết đọc biết viết, nhưng đã ai dám so sánh Thục-Điền, Xuân Hương, cũng được một vài người có lòng thương nước, thương nỗi nhưng đã ai dám bì cùng bà Trưng, bà Triệu...?

Ồi, phụ nữ nước người đã chạy, mà mình chưa kịp bỏ; người ta đã tàu bay, tàu lặn, mà mình vẫn còn vồng cẳng, xe tay. Nghĩ thế mà nung ruột, nói đến càng xấu hổ. Chị em mình phải tỉnh táo, phải liệu sao bây giờ? Có lẽ cứ khoan tay ngồi một nơi, mà nhón họ chạy đua trên đường tiến hóa, họ nhảy múa ở sân khấu văn minh, mãi thế này thì sao đành lòng.

Em thường được đọc những lời hô hào, cổ động của chị em trên báo chương, thấy có nhiều tư tưởng mới, ý kiến hay, cũng hả chột lòng. Cái mầm hy vọng của em đã hơi nảy nở. Dự luận của phụ nữ cũng ngày càng nhiều, thì lý tưởng càng ngày càng lắm. Kể bàn đi người nói lại, dần dần cái chân lý đã tìm ra; mà ai cũng đều công nhận, rằng muốn cho quốc gia cường thịnh, thế giới đại đồng thì vấn đề này không sao mà bỏ lơ đi được.

Nhưng bao nhiêu dự luận bấy lâu nay toàn thuộc về lý tưởng cả, chưa ai hề đề cập đến cách thực hành. Em dám chắc rằng, nếu chỉ bàn, chỉ nói, chỉ cãi cọ nhau như trước mãi, thì dù bắt cùn mực cùn, mỗi lưỡi khô mồm, cái mục « phụ nữ diễn đàn » cũng chỉ là mục « phụ nữ diễn đàn » chứ không hề ích chi, và mấy tiếng « nữ quyền, nữ tập chí, nữ giáo dục, nữ giải phóng », cũng chỉ là mấy tiếng

củ; nhưng gương trước rành rành, dấu xe còn đó, các nước Ả-Đông khác tuy rằng hèn yếu, song có đại gì mà nghe Nhật phỉnh phờ. Bởi thế, cái chủ Liên-Ả của Nhật chủ trương, chẳng khác gì chủ nghĩa Liên-Mỹ của Hoa-ky, mà kết cục lại cũng chỉ là một cái lý tưởng sống, không đủ cho ai tin nhiệm vậy.

Đó là nói về khởi nguyên và ý nghĩa của chủ nghĩa Liên-Ả thế nào, còn phương diện thực hành kỹ sau xin bàn tiếp.

Đa-linh

(Đại này có tham chiếu với bài Le premier congrès panasiatique của François de Tessun)

giống tước đó thôi, chứ trong nữ giới nước ta vị tất đã có sự gì thay đổi vậy.

Em nói thế không phải là em dám bài bác gì những lời bàn của các chị đâu. Nhưng em thiết tưởng rằng: tìm thấy mỏ vàng, có biết cách khai mỏ, cách lọc vàng, thì mỏ ấy mới có giá trị, nếu không thì mỏ vàng vẫn là một cái mỏ chửi ịch lợi gì cho ai. Đã phải mình được lý thuyết gì, phải tìm cách thực hành, thì lý thuyết mới không huyền ảo, để nói phải tìm cách làm, thì lời nói mới khỏi viễn vông. Trong bài này, em xin chỉ dừng về mặt thực hành, mà bỏ bảy một vài ý kiến, mong sao trong chị em có nhiều người sẽ đề tâm nghiên cứu « vấn đề phụ nữ » về phương diện này, thì cái tương lai của chị em mới có đổi dời hy vọng được.

Theo ý em, thì thực hành một lý thuyết, là chức một hội, cũng như đi một con đường: dân chúng có nhiều học vấn, có lắm lịch duyệt thì lý thuyết có khó cũng có cơ thực hành được; có nhiều người biết lý phải trái, hiểu điều hơn thiệt, thì hội dù to mấy cũng có thể lập thành; con đường dù xa xôi gai góc hiểm trở mà người có sức mạnh, có kiên tâm đi cũng phải tới nơi. Nói tóm lại thì ở đời hễ làm việc gì, mà có đủ tư cách thì việc khó mấy cũng hóa dễ. Vậy cho nên trước khi khi sự mình phải xét xem mình có đủ tư cách mà càng đáng việc ấy không đã. Bằng chưa đủ tư cách thì phải luyện tập cho đủ rồi sẽ làm.

(Còn nữa)

Như-y
(Nữ học sinh)

VIỆC THẾ GIỚI

Ả-ĐÔNG TAU

Việc Nhật-Trung xung đột. - Ngày 1er Mai, Nam-quân tiến vào lấy được Tế nam phủ, người Nhật thấy Sơn đông đã thất thủ như vậy lấy làm lo, bèn muốn gây chuyện, thạc cơ rằng phải bảo hộ kiều dân ở miền Bắc nên quyết đem binh

lực can thiệp. Cái mưu này Nhật đã thi hành một lần là năm 1925, khi Phụng-ngọc-Tướng vào đánh ở chánh phủ Bắc kinh, phải Quách-sùng-Linh đánh đuổi Trương-lâm-lâm lên đến Hắc long giang, Nhật đem quân giúp Trương đánh phá quân Phụng, bắt được Quách giết rồi huộc thủy cho ngựa kéo dĩa cho Lân này Nhật cũng cố ra can thiệp để Nam-quân phải dừng lại thì Trương có thì giờ mà chỉnh đốn quân, chờ dịp nhíp phần công. Cái mưu này của Nhật dự luận đều hiểu cả, không thể giấu được. Vậy bởi nhiều ngày mùng 3 quân Nhật ra xông vào giao-thiệp-thủ, vậy đại-binh-doanh của Tướng-giới-Thạch, ném trái phá vào dinh Ngoại giao tổng trưởng Hoàng Phu, bắn súng máy bắn chết cả quan, sĩ cả lương dân Trung-hoa nhều lắm. Những việc này hẳn báo đã tường thuật trong mấy kỳ báo trước, không phải nhắc lại nữa.

Mục đích Nhật thì cốt chiếm giữ tỉnh Sơn đông, hiện nay đã chiếm được đường xe lửa, như vậy thì Nhật đã đạt được mục đích vậy.

Ngày 11 Mai, lại có tin rằng quân Nhật

đội chiếm Nam-quân, ở Tế nam bắn trái phá trong ba giờ đồng hồ, Nam-quân chết nhiều lắm, quân Nhật lại đánh Nam-quân ở Kotien, cách Tế nam 25 km. Theo tin Đông kinh thì quân Nhật bắt được đến 13.000 người Trung-hoa ở Tế nam, và 150 khẩu súng máy. Trong số tù-binh có 11 viện từ lính.

Lại có tin báo Impartial nói rằng quân Nhật bị hãm trong Tế nam không có

Đã tiện, lại lợi, lại chắc chắn trăm bề

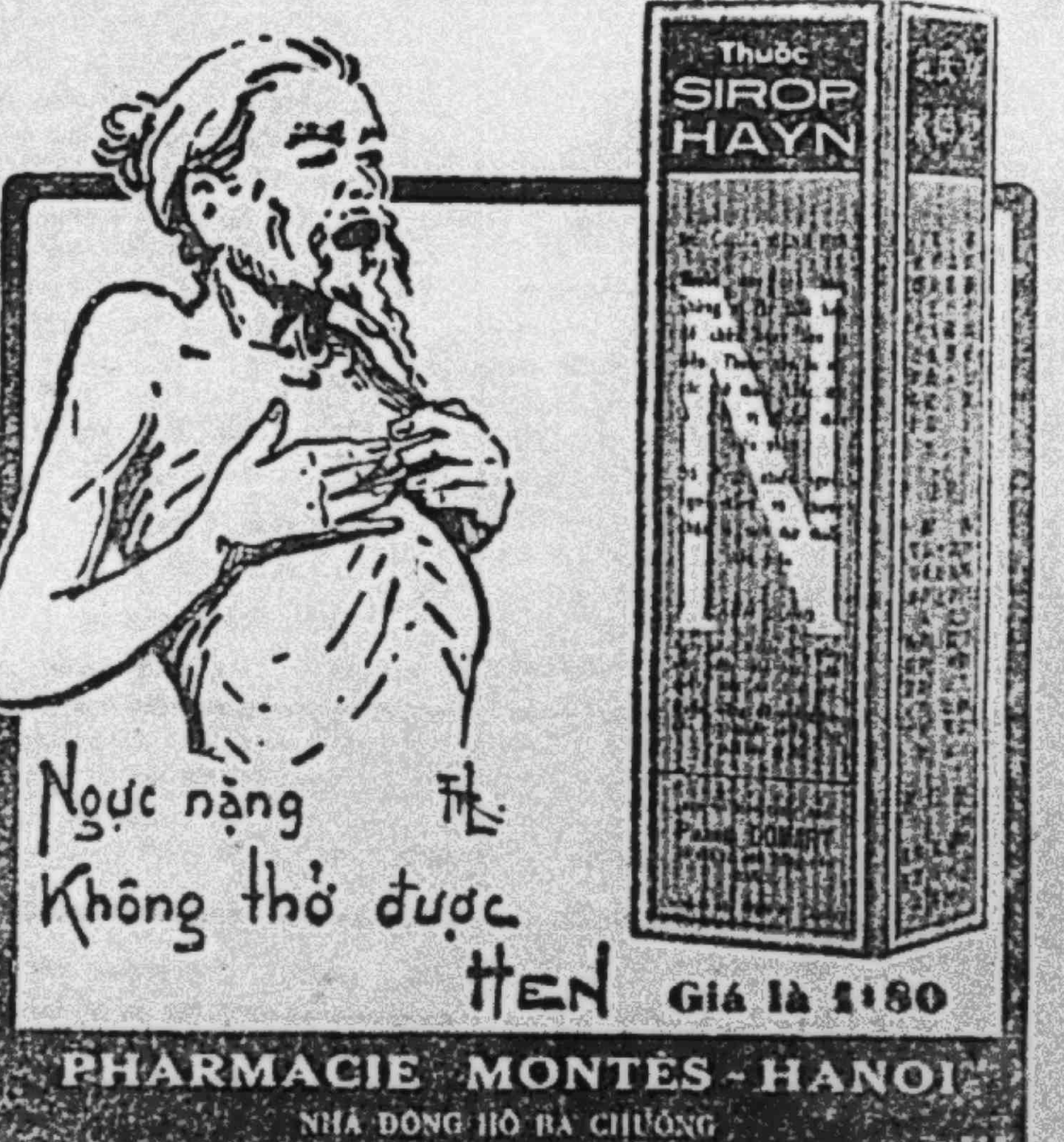
Đồng bào ở Trung-ky ai cũng còn nhớ mấy năm về trước, ai có xe hơi đem đi bảo hiểm, thì phải chịu: giá cao, và gặp: nhiều điều bất tiện. Đến khi ông Phạm-Điền mở hiệu Bảo-Hiêm ở Quinhon thấy ngày một sự tiện lợi đáng rành. Trước phải trả 7500 hay là 5000 một người hành-khách, thì từ đó về sau chỉ mất có 2500 hay là 1500 mà thôi.

Hay thay! sự cạnh tranh trong thương cuộc, rất ích lợi cho thế gian ngày nay phong van những nhà Bảo-Hiêm khác, (mà biết về sau gặp đều tại rui, thường bởi thế nào) cũng có đôi cho gần theo giá 2500 và 1500, thì lại nghe ông Phạm-Điền sắp trừ trước còn có đồng-một, đồng-hai (1500, 1200) một người hành-khách mà thôi.

Như vậy, chủ có xe cần chi phải đi đâu, tìm ai ciao làm lái, đến hàng ông Điền, hiện thấy giá rẻ, làm mau, điều lệ rõ rõ có ông ta ký kết, lúc hiểm nguy có ông ta xét tra, có phải đã tiện lại lợi lại chắc chắn trăm bề không?

VƯƠNG-QUANG-NHON công-ty.

Chu có xe kinh cáo

Thức
SIROP HAYN

Ngực nặng
Không thở được

GIÁ LÀ 1.80

PHARMACIE MONTÈS - HANOI
NHÀ ĐÔNG HỒ RA CHUÔNG

THUỐC GÌ TIÊU TRỪ ĐƯỢC BÁCH BỆNH ?

THỨ ẤY LÀ DẦU-THU-ÔNG-HẢI

Hiệu con BƯỚM BƯỚM

Cửa Hiệu thuốc ĐẠI-QUANG-DU-ỢC-PHÒNG 46 boulevard Tổng-Độc-Phương, CHOLON — Chi-Điền 47 Phò hàng Đường, HANOI

GIÁ MỖI VE 0\$ 25 (có phước sẽ được thưởng)

Đầu này chuyên trị: Cúm mao, thương phong, sổ mũi, rức đầu, nôn, mửa, đau bụng đầy hơi, say sóng, chóng mặt, thổ tả, các chứng vừa bởi vừa uống khỏi ngay tức thì. Những nơi Đại-lý: ĐỒNG-AN, Nha-trang — TÂN-HUẾ-SANG, Phan-rang — ĐỨC-XƯƠNG-LONG, Dalat — TRUNG-HÓA-ĐƯỜNG, Ninh-hòa — VINH-THAI, Tuy-hòa — CHÂN-THANH, Sông-cần — KHƯƠNG-THÁI, Quỳnh-hơn — HỒ-NHƯ-VONG, Tam-quan — VINH-LỢI, Bông-nơn — KIM-LÔNG, — Tourane — HOA-PHÁI, VINH-THẠNH, Quảng-nghĩa — PHƯỚC-XƯƠNG-LỢI, Tam-ky — ANH-LỢI, Fwfo — ĐÔNG-HIÊN, VẠN-ICH, Huế — QUẢNG-TƯỜNG, Quảng-trị — THUẬN-LONG, Đồng-nghị.

